

17 Δεκεμβρίου, 1993

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
BRENT CROSS SHOPPING CENTER LIMITED ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση,

(Υπόθεση. Αρ. 259/92)

5 Ο περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμος του 1976 (Ν.59/76) — Άρθρο 14 — Απλή έκφραση πρόθεσης που δε συνοδεύεται από την πράξη, δεν αποτελεί ολοκληρωμένη διάπραξη αδικήματος — Λανθασμένη επίκληση του Άρθρου 14, για απόρριψη αιτήματος εισαγωγής βιντεοκασετών, ενόψει δήλωσης ότι αυτές θα αντιγράφονταν, ενοικιάζονταν και πωλούνταν.

10 Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Λανθασμένη αιτιολογία δε συνειπάγεται ακυρότητα της απόφασης, αν αυτή βασίζεται και σε άλλη νόμιμη αιτιολογία — Δεν αποτελεί αιτιολογία η εκ των υστέρων αιτιολόγηση από τον δικηγόρο της διοίκησης.

15 Οι αιτητές επεδίωξαν με την προσφυγή τους την ακύρωση της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, βάσει της οποίας είχε απορριφθεί αίτημά τους για εισαγωγή τεσσάρων βιντεοκασετών από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, με την αιτιολογία πως εφόσον προτίθεντο να τις αναπαράξουν, να τις πουλήσουν και να τις ενοικιάσουν, παρέβαιναν το Άρθρο 14 του Περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου του 1976 (Ν. 59/76).

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

1. Το Άρθρο 14 του Ν. 59/76, όπως τροποποιήθηκε, δημιουργεί ποι-

νικά αδικήματα και προβλέπει κυρώσεις για τον κολασμό τους. Το τιμωρητόν της πράξης, δεν πρέπει να συγχέεται με την τέλεση αδικήματος ενάντια στις διατάξεις του Άρθρου 14(1). Εδώ η απλή πρόθεση έκφρασης, που δε συνοδεύθηκε από την απαραίτητη actus reus - πράξη που αποτελεί την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος - δεν μπορεί να εξισωθεί με την ολοκληρωμένη διάπραξη αδικήματος. Επομένως η επίκληση του Άρθρου, πέρα από το ότι ήταν άσχετη, υπήρξε και λανθασμένη. Η πράξη δε βρίσκεται έρρισμα στις διατάξεις του Άρθρου 14 του Ν. 59/76.

5

2. Θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον η απόφαση μπορεί να στηριχθεί σε άλλο λόγο, όπως εισηγήθηκε η δικηγόρος των καθ' ύλην. Πράγματι σαν θέμα γενικής αρχής η λανθασμένη νομική αιτιολογία δε συνεπάγεται απαραίτητα ακυρότητα στις περιπτώσεις που βρίσκει άλλο νόμιμο έρρισμα.

10

15

Στην προκειμένη περίπτωση η αιτιολογία της πράξης περιορίστηκε στο Άρθρο 14. Δεν εξετάστηκε υπό το πρίσμα των διατάξεων του περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμου (Ν. 49/62). Ιδιαίτερα από τη σκοπιά της συμμόρφωσης της Δημοκρατίας προς διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει, οι οποίες ούτε καν καθορίζονται. Εν πάση περιπτώσει δεν απόκειται στο δικηγόρο που εμφανίζεται για τη διοίκηση, η αιτιολόγηση των πράξεων της εκ των υστέρων.

20

Το Άρθρο 3 του Ν. 49/62 περιέχει ευρύ φάσμα κριτηρίων και δεδομένου ότι η διοίκηση εγκλωβίστηκε σε μία άσχετη διάταξη άλλου Νόμου, δε θα ήταν σωστό για το δικαστήριο να εικάζει ποιο από όλα τα κριτήρια παρείχε το έρρισμα της απόφασης.

25

Είναι φανερό ότι εδώ δεν πρόκειται για την περίπτωση επάλληλων αιτιολογιών, μία από τις οποίες κρίνεται συγκεκριμένη και σύννομη.

30

Η προσφυγή επιτυγχάνει με £75 έξοδα.

35

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Γενικός Εισαγγελέας v. Ερωτοκρίτου (1991) 2 A.A.D. 127,

Pikis v. Republic (1967) 3 C.L.R. 562,

40

Papadopoulos v. Republic (1968) 3 C.L.R. 662,

Θεοδουλίδου και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1989) 3 A.A.D. 2605,

Κυρμίτσης v. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 1900,

Απόφαση Συμβουλίου Επικρατείας Αρ. 1005/1933.

5 **Προσφυγή.**

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία δεν επιτράπηκε εισαγωγή 4 βιντεοκασετών που είχαν σταλεί στους αιτητές από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

10

M. B. Ιωάννου, για τους Αιτητές.

Α. Δημητριάδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

15

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Οι αιτητές προσβάλλουν την απόφαση του καθού η αίτηση 1 ημερ. 20/2/92 να μην επιτρέψει την εισαγωγή 4 βιντεοκασετών που τους είχαν σταλεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Ας δούμε πρώτα, από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν, ποιοι είναι οι αιτητές και με τι ασχολούνται. Η αιτήτρια 1 είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και έχει την έδρα της στη Λεμεσό. Ο αιτητής 2 είναι μέτοχος της και διοικητικός σύμβουλος. Σύμφωνα με το καταστατικό της εταιρείας κύριος σκοπός της είναι η λειτουργία καταστήματος ή αλυσίδας καταστημάτων για τη διανομή, πώληση και την ευρύτερη εμπορία ποικίλων προϊόντων. Είναι παραδεκτό ότι οι αιτητές ασχολούνται και με την εισαγωγή, πώληση και ενοικίαση βιντεοταινιών. Πρόκειται για οικογενειακή επιχείρηση γιατί ο μόνος μέτοχος της εταιρείας, που είναι επίσης και διοικητικός σύμβουλος, είναι η σύζυγος του αιτητή 2.

30

Στις 18/2/92 ο αιτητής 2 υπέβαλε για λογαριασμό της αιτήτριας 1, χρησιμοποιώντας το καθορισμένο έντυπο, αίτηση για άδεια εισαγωγής των παραπάνω ταινιών, που έφτασαν στην Κύπρο με το ταχυδρομείο ενωρίτερα στις 14/2/92. Από το τιμολόγιο που συνόδευε την αίτηση φαίνεται η χώρα προέλευσης και το όνομα του αποστολέα. Υπάλληλος του Τμήματος της Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (καθού η αίτηση 2) ζήτησε από τον αιτητή να υπογράψει έγγραφο δήλωση με την οποία στην ουσία θα αναλάμβανε υποχρέωση να μην εκμεταλλευθεί το υλικό αυτό για κερδοσκοπικούς σκοπούς και χωρίς την εξουσιοδότηση του νόμιμου ιδιοκτήτη των έργων, κατά παράβαση των διατάξεων του περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου Ν. 59/76.

40

Ο αιτητής υπέγραψε το έγγραφο εκ μέρους της αιτήτριας, αλλά διέγραψε τις λέξεις "και δεν προτίθεμαι να τις χρησιμοποιήσω (βιντεοκασέτες) για παραγωγή αντιγράφων οπτικών έργων" και τις αντικατέστησε με τη φράση "... και προτίθεμαι να τις αναπαράξω και πουλήσω και ενοικιάσω" που έγραψε ιδιοχείρως στο έντυπο που του προμήθευσαν. Το έντυπο αυτό τιτλοφορούμενο "Υπεύθυνη Δήλωση" κατατέθηκε στο φάκελο μαζί με την ένσταση σαν παράρτημα 10. Η ενέργεια αυτή των αιτητών ώθησε την καθής 2 να εισηγηθεί την απόρριψη της αίτησης (βλέπε παράρτημα 11). Πράγματι στις 20/2/92 ο καθού 1 δεν έδωσε έγκριση για παραχώρηση της αιτούμενης άδειας "λόγω παράβασης του άρθρ. 14 του περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου 59/76".

Συνοφίζω τις θέσεις των αιτητών. Η βιντεοταινία δεν είναι μεταξύ των έργων που προστατεύει ο νόμος. Μόνον η κινηματογραφική ταινία απολαμβάνει προστασίας. Έχοντας υπόψη τη σημασία του τελευταίου αυτού όρου, που δίνει το ερμηνευτικό άρθρο του νόμου {άρθρ. 2(1)}, η βιντεοταινία δεν μπορεί να εξομοιωθεί με την κινηματογραφική. Στην Ποινική Έφεση *Γενικός Εισαγγελέας ν. Ανδρέα Ερωτοκρίτου* (1991) 2 Α.Α.Δ. 127, το Ανώτατο Δικαστήριο εξέφρασε αμφιβολίες αν στο κινηματογραφικό έργο περιλαμβάνονται οι βιντεοταινίες.

Κατά το άρθρ. 4 του νόμου, συνεχίζει η εισήγηση, η προστασία περιορίζεται σε άτομα που είναι πολίτες της Δημοκρατίας ή έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε αυτή και σε οργανισμούς στην Κύπρο που απέκτησαν νομική οντότητα στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας. Με βάση το άρθρ. 5 δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επίσης αναγνωρίζεται και "σε κινηματογραφική ταινία δημοσιευθείσαν το πρώτον εν τη Δημοκρατία". Κατά συνέπεια στην προκείμενη περίπτωση, που η χώρα παραγωγής είναι η Αμερική και οι δημιουργοί των έργων δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των φορέων του δικαιώματος που απαριθμεί το άρθρ. 4, οι καθών δεν είχαν δικαίωμα να μην εγκρίνουν την αίτηση επικαλούμενοι το άρθρ. 14 του Ν. 59/76. Ηγέρθη, τέλος, θέμα ανύπαρκτης ή λανθασμένης αιτιολογίας της επίδικης πράξης σαν χωριστός λόγος για την ακύρωσή της.

Οι καθών λέγουν ουσιαστικά ότι η παραπάνω επιχειρηματολογία των αιτητών είναι άσχετη. Το επίμαχο ζήτημα δεν είναι η ερμηνεία του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία. Αλλά κατά πόσον ορθά ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας (καθού 1) άσκησε τη διακριτική εξουσία που έχει από το άρθρ. 3 του περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμου (Ν. 49/62) (όπως τροποποιήθηκε με το

Ν. 7/67) και τα Διατάγματα της 17/1/92 (Κ.Δ.Π. 10/92) και 3/2/92 (Κ.Δ.Π. 32/92), τα οποία ρυθμίζουν την εισαγωγή βιντεοταινιών.

5 Κατά την εισήγηση των καθών, η πρόθεση των αιτητών, όπως εκδηλώθηκε απερίφραστα στην "Υπεύθυνη Δήλωση" που υπέγραψαν, να προσβάλουν τα δικαιώματα των δικαιούχων της πνευματικής ιδιοκτησίας στις παραπάνω ταινίες, με τον παράνομο πολλαπλασιασμό και εκμετάλλευσής τους, συνιστούσε επαρκή λόγο για απόρριψη της αίτησής τους. Και ότι απορρίπτοντάς την ο Υπουργός ασκούσε τη διακριτική του ευχέρεια 10 "μέσα στις παραμέτρους" όπως ακριβώς έχει λεχθεί "που το ίδιο το άρθρ. 3 θέτει. Και οι παράμετροι αυτοί έχουν εκτεθεί πιο πάνω και μεταξύ αυτών των παραμέτρων emπίπτει και το θέμα της τήρησης των διεθνών υποχρεώσεων της Δημοκρατίας". Δε διευκρινίστηκε για ποιές ακριβώς υποχρεώσεις πρόκειται. 15

Θα πρόσθετα ότι έγινε παράλληλη προσπάθεια να αντικρουστούν τα παραπάνω επιχειρήματα των αιτητών. Έχει ειπωθεί ότι η βιντεοταινία είναι προστατευτέα περιουσία κατά το νόμο πνευματικής ιδιοκτησίας: ότι οι διεθνείς συμφωνίες που υπέγραψε η 20 Δημοκρατία (δεν προσδιορίζονται) επεκτείνουν την προστασία που εγκαινίασε ο Νόμος 59/76 και καλύπτουν και τους δημιουργούς ξένων χωρών και ότι η λανθασμένη αιτιολόγηση της επίδικης απόφασης δεν είναι λόγος ακύρωσης αν υπάρχει άλλο νόμιμο έρεισμα γιαυτήν, όπως νομολογήθηκε στις υποθέσεις **Κώστας Πιχής ν. Δημοκρατίας** (1967) 3 Α.Α.Δ. 562, 574-576 και **Μιλτιάδης Παπαδοπούλου ν. Δημοκρατίας** (1968) 3 Α.Α.Δ. 662, 674. Εδώ νόμιμο έρεισμα αποτελεί η αναγκαιότητα για συμμόρφωση με τις 25 διεθνείς μας υποχρεώσεις όπως προβλέπει το άρθρ. 3.

30 Τελικά αποσαφηνίστηκε ότι η προσέγγιση των καθών είναι ότι η επίδικη πράξη εκδόθηκε κάτω από το νόμο που διέπει τις εισαγωγές και όχι με βάση τα ισχύοντα για την πνευματική ιδιοκτησία (βλέπε πρακτικά διευκρινίσεων στις 24/11/93).

35 Το άρθρ. 14 του Ν. 59/76, όπως τροποποιήθηκε, δημιουργεί ποινικά αδικήματα και προβλέπει κυρώσεις για τον κολασμό τους. Το τιμωρητόν της πράξης δεν πρέπει να συγχέεται με την τέλεση αδικήματος ενάντια στις διατάξεις του άρθρ. 14(1). Εδώ η απλή πρόθεση έκφρασης που δεν συνοδεύθηκε από την απαραίτητη actus reus - πράξη που αποτελεί την αντικειμενική υπόσταση 40 του εγκλήματος - δεν μπορεί να εξισωθεί με την ολοκληρωμένη διάπραξη αδικήματος. Επομένως η επίκληση του άρθρου, πέρα από το ότι ήταν άσχετη, υπήρξε και λανθασμένη. Η πράξη δεν βρί-

σκει έρεισμα στις διατάξεις του άρθρ. 14 του Ν. 59/76.

Προχωρώ να εξετάσω κατά πόσον η απόφαση μπορεί να στηριχθεί σε άλλο λόγο, όπως εισηγήθηκε η δικηγόρος των καθών. Πράγματι σαν θέμα γενικής αρχής η λανθασμένη νομική αιτιολογία δεν συνεπάγεται απαραίτητα ακυρότητα στις περιπτώσεις που βρίσκει άλλο νόμιμο έρεισμα (βλέπε απόφαση της Ολομέλειας στη **Στέλλα Θεοδουλίδου και Άλλοι v. Δημοκρατίας** (1989) 3 Α.Α.Δ. 2605). Το άρθρ. 3 του Ν. 49/62 παρέχει στον Υπουργό εξουσία να ρυθμίζει ή περιορίζει με διάταγμα τις εισαγωγές για τους τέσσερεις σκοπούς που ρητά μνημονεύει δηλαδή "για να ενθαρρυνθή η τοπική παραγωγή και βιομηχανία, βελτιωθεί το εμπορικών ισοζυγιον, τηρηθώσιν αι διεθνείς υποχρεώσεις ή αναπτυχθή η οικονομία της Δημοκρατίας" υπό την αίρεση ότι τέτοια ρύθμιση είναι αναγκαία για το δημόσιο συμφέρο. Με βάση τον Καν. 4 του Διατάγματος της 28/6/91 (Κ.Δ.Π. 185/91) είναι απαραίτητη η άδεια εισαγωγής για εμπορεύματα που καθορίζονται στον Πρώτο Πίνακα του Διατάγματος. Πρέπει να λεχθεί ότι με τα προαναφερθέντα Διατάγματα της 17/1/92 και 3/2/92 προστέθηκαν στον Πίνακα και οι βιντεοταινίες "οπτικές ή ακουστικές".

Στην προκείμενη περίπτωση η αιτιολογία της πράξης περιορίστηκε στο άρθρ. 14. Δεν εξετάστηκε υπό το πρίσμα των διατάξεων του περί Κανονισμού Εισαγωγών Νόμου. Ιδιαίτερα από τη σκοπιά της συμμόρφωσης της Δημοκρατίας προς διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει, οι οποίες ούτε καν καθορίζονται. Εν πάση όμως περίπτωσηι δεν απόκειται στο δικηγόρο που εμφανίζεται για τη διοίκηση η αιτιολόγηση των πράξεων της εκ των υστέρων. Έχει εδώ τη θέση της η παρατήρησή μου στη **Χρίστος Κυρμίτσης v. Δημοκρατίας** (1993) 4 Α.Α.Δ. 1900 (σελ. 1908 και 1909):

"Στην αγόρευση των καθών παρέχονται λόγοι που θα ήταν δυνατό να αποτύχει το αίτημα, αλλά δεν προβλήθηκαν ποτέ από τους ιδίους κατά τον κρίσιμο χρόνο. Η εκ των υστέρων ανεύρεση και παρουσίασή τους από τη δικηγόρο της Δημοκρατίας δεν τους καθιστά παραδεκτούς λόγους αιτιολόγησης (βλέπε απόφαση στη **Γιαννάκης Κουρσουμπάς v. Επάρχου Λευκωσίας** (1993) 4 Α.Α.Δ. 1643 και τις αποφάσεις στις οποίες παραπέμπει)."

Θα πρόσθετα ότι το άρθρ. 3 του Ν. 49/62 περιέχει ευρύ φάσμα κριτηρίων και δεδομένου ότι η διοίκηση εγκλωβίστηκε σε μία άσχετη διάταξη άλλου νόμου δε θα ήταν σωστό για το δικαστήριο να εικάζει ποίο από όλα τα κριτήρια παρείχε το έρεισμα της

απόφασης. Η επίκληση της υπόθεσης **Κώστα Πικής**, ανωτέρω, δεν παρέχει υποστήριξη στην εισήγηση των καθών. Στη σελίδα 574 διαπιστώνεται ότι:

5 "It is well settled in Administrative Law subject to certain
exceptions which do not arise in the circumstances of this Case
that if an act or decision was validly based on one out of several
given reasons of law its validity should be upheld, irrespective
10 of the validity of any of the other reasons - the validity of which
need not be gone into, either."

Στη συνέχεια ο Δικαστής Τριανταφυλλίδης, όπως ήταν τότε,
αναφέρθηκε σε διάφορες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επι-
κρατείας αναφορικά με το συζητούμενο θέμα και ιδιαίτερα στην
15 απόφαση 1005/1933, το κρίσιμο μέρος της οποίας έχει ως εξής:

"Επειδή κατά τα εκτεθέντα η προσβαλλομένη απόφασις ερείδε-
ται πλήρως εις την διάταξιν του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 122
του Δημοτικού Κώδικος, επομένως και υποτιθεμένου ότι δεν
20 εφηρμόσθη ορθώς το πρώτον εδάφιο του αυτού άρθρου, όπερ
επίσης επικαλείται αύτη, δεν καθίσταται εντεύθεν ακυρωτέα,
διότι αν διοικητική πράξις ή απόφασις δικαστική επικαλείται
πλείονα ερείσματα αρκεί η ορθότης ενός τούτων όπως στηρίξη
αυτήν, ανεξαρτήτως της ορθότητος των λοιπών ερεισμάτων ..."

25 Είναι όμως φανερό ότι εδώ δεν έχουμε την περίπτωση επάλ-
ληλων αιτιολογιών όπως στην παραπάνω υπόθεση μία από τις
οποίες κρίνεται συγκεκριμένη και σύννομη.

30 Με τις σκέψεις αυτές ακυρώνω την επίδικη απόφαση για
πλημμελή αιτιολόγηση. Η προσφυγή πετυχαίνει με £75 έξοδα σε
βάρος της Δημοκρατίας.

35 *Η προσφυγή επιτυγχάνει με £75,-
έξοδα.*

40